

สิ่งที่รัฐบาลยุค'คสช.'ต้องแก้ไขโดยด่วน

นำเสนอเมื่อ : 3 มี.ค. 2558

คอลัมน์ มติชนมติครู: สิ่งที่รัฐบาลยุค'คสช.'ต้องแก้ไขโดยด่วน

วิสุทธิ์ เวียงสมุทร

อาจารย์คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

teachervoice@matichon.co.th

เป็นที่ยอมรับว่าจากอดีตจนถึงปัจจุบัน รัฐบาลต้องทุ่มเทงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติเป็นจำนวนมาก แต่คุณภาพการศึกษายังย่ำแย่เหมือนเดิม เพราะจากการประเมินคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมา พบว่าผลผลิตทางการศึกษายังด้อยคุณภาพทางด้านความคิด ไม่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ และนักเรียนเป็นจำนวนมากอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ดังที่ปรากฏในข่าวที่ว่า "ป.3 อ่านเขียนไม่ออก 3.5 หมื่นคน สพฐ.สั่งแก้เต็มรูปแบบปี 2558" (คม ชัด ลึก : วันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ.2557)

มีผลงานวิจัยจำนวนมากชี้ให้เห็นว่า คุณภาพของนักเรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพการสอนของครู หรืออาจกล่าวได้ว่าบุคคลสำคัญที่สุดที่จะนํานโยบายของรัฐบาลสู่การปฏิบัติจริงในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นก็คือครูนั่นเอง ดังนั้น รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยที่ผ่านมาจึงพยายามที่จะผลักดันให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงและมุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพการสอนของครูให้ดีขึ้น โดยมีนโยบายแก้ปัญหาหนี้สินครู มีนโยบายหากคนเก่งคนดีมาเรียนครู ขยายเวลาเรียนครูจาก 4 ปี เป็น 5 ปี นำขอสอบมาทดสอบครูทั่วประเทศแล้วแบ่งครูออกเป็นกลุ่มๆ หลังจากนั้นก็ทุ่มเทงบประมาณ อบรมครูกลุ่มต่างๆ โดยอาจารย์มหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังจัดหลักสูตรอบรมเข้มให้แก่ผู้บริหารหลายสิบวัน จัดงบประมาณมาส่งเสริมการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้และคิดไม่เป็น แต่แล้วกระบวนการพัฒนาครูที่ผ่านมาก็ล้มเหลวโดยสิ้นเชิง วิชาชีพครูแทนที่จะเป็นวิชาชีพชั้นสูงตามที่ภาคีรัฐคาดหวังกลับกลายเป็นเพียงวิชาชีพที่มีเงินเดือนสูงขึ้นเท่านั้น ส่งผลให้รัฐบาลต้องใช้จ่ายเงินเป็นค่าตอบแทนครู ค่าตำแหน่งครูดวยงบประมาณเป็นจำนวนมาก แต่คุณภาพการศึกษากลับตกต่ำ

คำถามที่ผู้เกี่ยวข้องกับวงการศึกษาคงคิดหาคำตอบคือ **ทำไมคุณภาพการศึกษาจึงไม่ดีขึ้น? ปัญหาและสาเหตุอยู่ที่ใด และจะมีแนวทางแก้ไขอย่างไร..?**

ในมุมมองของผู้เขียนเห็นว่า สาเหตุสำคัญที่เกิดความล้มเหลวในการพัฒนาครู เป็นเพราะรัฐบาลมีนโยบายที่ผลักดันให้หัวใจครูไม่ได้อยู่ที่ผู้เรียน ส่งผลให้ครูมองเห็นผู้เรียนไม่มีความสำคัญนั่นเอง นโยบายที่ทำให้ครูเป็นชนชั้นที่สำคัญ ใดแก่

1.ประเทศไทยมีนโยบายยึดคะแนนจากการสอบระดับชาติ อาทิ
แบบทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมพื้นฐาน (โอเน็ต) เป็นต้น เป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพผู้เรียน ทำให้ครูจำเป็นต้องยึดเนื้อหาและการติวข้อสอบเป็นสำคัญ
ส่งผลให้ครูมุ่งสอนแบบเร่งรัดยึดเยียดให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาตามตำรา เพื่อนำไปสอบ

2.ประเทศไทยมีนโยบายการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะของครูโดยเน้นการประเมินเอกสารงานวิจัย

ยามากกว่าการประเมินผลคุณภาพผู้เรียนในชั้นเรียน เป็นเหตุให้ครูส่วนใหญ่มุ่งสร้างเอกสารและงานวิจัยมากกว่าการมุ่งพัฒนาผู้เรียน

เมื่อครูทำการสอนโดยไม่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และความก้าวหน้าของครูก็ไม่ขึ้นอยู่กับคุณภาพของผู้เรียนดังที่กล่าว ครูจึงไม่สนใจต่อความไม่รู้ของผู้เรียนและปล่อยให้เด็กอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ และคิดไม่เป็น ปรากฏให้เห็นอยู่ทั่วประเทศอยู่ในขณะนี้ เมื่อสถานการณ์เป็นเช่นนี้ รัฐบาลจะทุ่มเทงบประมาณเท่าไร ก็จะทำให้เกิดการสูญเปล่าอยู่เหมือนเดิม

ตรรกะง่าย ๆ ในการแก้ปัญหาคือ เมื่อกรรมการประเมินต้องการตรวจสอบเอกสาร ครูก็จะทิ้งเด็กไปมุ่งสร้างแฟ้มเอกสาร โดยเฉพาะระยะเวลาก่อนการประเมินวิทยฐานะหรือก่อนประเมินภายนอกประมาณ 2-3 เดือน นักเรียนแทบไม่ได้อ่านเลย แต่ถ้ามุ่งสร้างแฟ้มเอกสาร ครูก็จะมามุ่งสร้างและพัฒนาผู้เรียน ซึ่งจะส่งผลทำให้ผู้เรียนมีความสำคัญขึ้นมาทันที ดังนั้นแนวทางแก้ไขที่รัฐบาลต้องเร่งดำเนินการโดยด่วนคือ ภาครัฐควรวางแผนผู้เกี่ยวข้องชาวยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตและพัฒนาครู รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนมา ระดมสมองกำหนดคุณลักษณะของครูและคุณลักษณะผู้เรียนตามแนวทางที่ชาติต้องการขึ้น และประชาสัมพันธ์ให้ครูและผู้เกี่ยวข้องรับทราบและถือเป็นแนวปฏิบัติ

ขณะเดียวกันต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการประเมินทุกประเภทในระบบการศึกษา เช่น การประเมินเพื่อเลื่อนวิทยฐานะของครู การประเมินครูดีเด่น ครูสอนดี การประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) การประเมินโรงเรียนพระราชทาน ฯลฯ ต้องลดการให้ความสำคัญที่เอกสารงานวิจัยหรือแผนการสอนที่เป็นขยะทางการศึกษา มาเป็นการประเมินตามสภาพจริงอิงพัฒนาการของผู้เรียน เลิกหลงใหลให้ความสำคัญกับคะแนนที่ได้มาจากการลอกมาถูก หันมาให้ความสำคัญกับการบันทึกพัฒนาการนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยเน้นพิจารณาว่าผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพในทิศทางที่เขาถนัดและสนใจหรือไม่ อยางไร วิธีการประเมินก็อาจกระทำโดยการตรวจสอบบันทึกพัฒนาการผู้เรียนและผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติงานของนักเรียน ประกอบกับการสัมภาษณ์นักเรียนหรือให้ผู้เรียนปฏิบัติงานใหญ่กรรมการดู ตลอดจนสอบถามเพื่อนครู ผู้ปกครอง และชุมชนเพิ่มเติม เมื่อครูคนใดสามารถพัฒนาตนเองได้ตามเกณฑ์ที่ภาครัฐกำหนด จึงให้ค่าตอบแทนที่สูงขึ้น เพื่อเป็นตัวอย่างแก่ครูคนอื่น ๆ

เมื่อครูคนใดไม่สนใจในการดำเนินงานตามแนวทางที่ชาติต้องการก็ควรมีมาตรการลงโทษ เช่น งดจ่ายค่าตำแหน่ง หากรัฐบาลทำได้เช่นนี้ ครูจะหันมาให้ความสำคัญกับผู้เรียนและคิดค้นวิธีการแก้ปัญหาผู้เรียนอย่างจริงจังและจะไม่เป็นเฉยต่อความไม่รู้ของผู้เรียนอีกต่อไป อันจะส่งผลให้คุณภาพการศึกษาสูงขึ้นได้ในที่สุด